

INFO

En
kamp värd
att ta

Tidning för förtroendevalda i IF Metall
1/2024

- 05 Något är felskruvat i pensionssystemet
- 06 Tomas hittar missade ersättningar på löpande band
- 08 Med kollektivavtal vet vi vad som gäller
- 10 Nu startar valrörelsen
- 12 Så blev jämställdhet en prioriterad facklig fråga

**Konflikt som enar
den fackliga styrkan**

IFMETALL

Från vänster till höger: Moa Smedman, Komatsu, Martin Berglund, avdelningsombudsman, Chatrin Lindholm, Volvo, Charlotta Engman, avdelningsstyrelsen, Tobias Sandström och Fredrik Sauer, Volvo.

Konflikt som enar den fackliga styrkan

Sedan den 27 oktober förra året har de stått där i bister kyla och snöstormar, strejkvakterna utanför Tesla. Trots ett enormt pusslande för att få ihop alla strejkpass tycker Charlotta Engman, IF Metall Mitt i Norrland, att det är en ynnest att få ha uppgiften att sy ihop logistiken.

– För mig är det viktigt att träffa alla strejkvakterna, lära känna dem och hålla kontakten både på plats och genom veckomejl. Det är också så förbaskat fint att hela LO-familjen står enade i detta.

Samarbetet och stödet betyder också mycket rent praktiskt. Med tre pass per dag och målet att ha fem personer vid varje pass, måndag–fredag sedan den 27 oktober, krävs det många personer.

– Förutom förtroendevalda från vår avdelning har vi haft hjälp från andra IF Metallavdelningar. På måndagarna tar Kommunal våra

pass och Livs, Handels, Seko, HRF, Elektrikerna och GS har alla stått här, berättar Charlotta Engman.

Eldsjälar och engagemang

Några av alla som ställer upp och deltar imponerar extra mycket och Charlotta Engman nämner några.

– Maja från Kommunal och

Konflikt i siffror i Umeå

3 strejkvaktpass per dag x 3,5 timmar x 5 personer x 5 dagar i veckan sedan den 27 oktober till den 20 februari (när detta nummer går till tryck) blir:

80 vardagar

240 strejkpass

1 200 personer

Eva från HRF som åker 30 mil från Tärnaby, och så Micke från HRF som kommer från Mora, 43 mil till Umeå. Det värmer verkligen.

Stödet från allmänheten har också varit stort och många har varit förbi strejkvakterna för att prata och heja på, eller bjuda på fika och bullar.

– Även Teslakunder stannar till och pratar och visar sitt stöd, berättar Charlotta Engman.

Värna avtal och ideologi

Helt klart är att konflikten har skapat både ett intresse och en medvetenhet om kollektivavtalet. Flera av de som strejkvaktar från övriga förbund berättar att arbetsgivare har ringt och hört av sig och vill teckna kollektivavtal. Kollektivavtalet, kanske något som ibland tas lite för givet, det bara finns där.

– Vi behöver definitivt vara självkritiska och börja prata mer ideologi, om grunden till varför det är så viktigt att värna våra kollektivavtal, säger Charlotta Engman, som också är med i avdelningens studiekommitté.

– Sedan skulle det ju inte skada om arbetsgivarorganisationerna också tydligt går ut och supportar den modell vi har. Det är ju faktiskt vår gemensamma modell, att vi parter förhandlar i stället för att politikerna beslutar i lagar. Den är vi ju överens om ska finnas på den svenska arbetsmarknaden.

Samtal och positiv attityd

Ideologi är något som ingår i den förberedande strejkvaktsutbildningen avdelningen håller i. Histo-

Sedan skulle det ju inte skada om arbetsgivarorganisationerna också tydligt går ut och supportar den modell vi har. Det är ju faktiskt vår gemensamma modell, att vi parter förhandlar i stället för att politikerna beslutar i lagar.

riken om löftet och de fem värnen som är grunden till kollektivavtalet och vikten av att vara många som håller ihop.

– Alla som står pass ska vara bra förberedda och känna sig trygga i att ta samtal med alla som man träffar under sitt pass, säger Martin Berglund, ombudsman på avdelningen.

Det ger också en grund till bra samtal och en positiv attityd till alla och allt som strejkvakterna kan möta under sina pass. Som när Tesla började lassa upp all is och snö just där strejkvakterna stod.

– Isblocken är som armerad betong och omöjliga att lyfta bort, men vi jämnade till dem och har byggt som en plåt som vi står på. Så i stället för att flytta i väg oss så syns vi ännu tydligare, säger Martin Berglund.

TEXT: annette.lack@ifmetall.se

FOTO: Johan Gunseus

En kamp värd att ta

Våra medlemmar på Tesla visar ett fantastiskt mod. De utsätts för stark press från sin arbetsgivare. Men de fortsätter strejka för trygga arbetsvillkor, en dag i taget. De är våra fackliga hjältar.

Strejkvakterna från avdelningarna står upp för de strejkande. Dag efter dag står de utanför Teslas verkstäder. Tar emot en hel del hejarop – och en och annan utskällning.

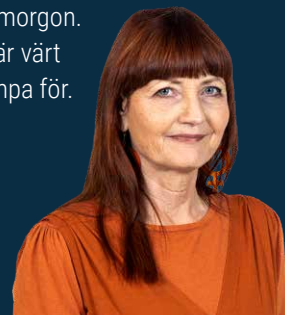
De fackliga sympatiåtgärderna är många. Tesla möts av stängda hamnar. Deras post levereras inte, deras laddstolpar servas inte – och soporna hämtas inte som vanligt.

Bolaget svarar med att runda blockaderna på alla sätt de kan. Strejkbryteriet är organiserat – och minst sagt uppseendeväckande.

Vi står helt enkelt mitt uppe i en historisk kraftmätning mellan löntagare och arbetsgivare. Och vi har hela världens blickar på oss.

Då får vi inte glömma vad som är vårt mål. Ja, varför vi strejkar. Vi gör det för att våra medlemmar på Tesla ska ha trygga villkor. Inte bara i dag – utan även i morgon.

Det är värt att kämpa för.

Marie Nilsson, förbundsordförande

BLICK FÅNGET

Kollektivavtalets dag

Den 17 mars firar vi Kollektivavtalets dag. Då aktiverar vi återigen sidan ifmetall.se/kollektivavtaletsdag med nyttig information om kollektivavtalets fördelar samt material att ladda ner och sprida på arbetsplatserna. Det kommer också att finnas material samlat i webbshopen.

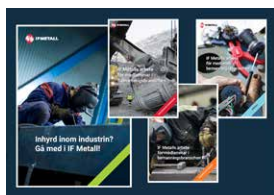

Uppdaterade material kring bemanning

Hanterar du bemanningsfrågor på klubb eller avdelningsnivå? Eller möter du inhyrda på arbetsplatsen som ännu inte är medlemmar? Då är det här bra material för dig att ha i bakfickan.

Skrifterna som är uppdaterade innehållsmässigt och har fått ny form är:

- *Inhyrd inom industrin? Gå med i IF Metall!*
- *IF Metalls arbete för medlemmar i bemanningsbranschen – Riktlinjer*
- *IF Metalls arbete för medlemmar i bemanningsbranschen – Checklista för avdelningen*
- *IF Metalls arbete för medlemmar i bemanningsbranschen – Checklista för klubben*

Samtliga material finns för beställning i webbshopen.

Utbildningsfilmer med Mäns Marco Vega finns på ifmetall.se/stoppavaldet.

Nylansering – Stoppa mäns våld

Under två år har IF Metalls 8 marstema varit *Tillsammans bryr vi oss – Stoppa mäns våld mot kvinnor*. I år är temat pension. Men arbetet med att verka för att mäns våld mot kvinnor upphör fortsätter så klart. På ifmetall.se/stoppavaldet kan du läsa mer och se utbildningsfilmer gjorda i samarbete med organisationen Män.

Fanny Högrell och Simon Elfström Schönbeck.

Forum Jämställdhet

Givetvis var IF Metall på plats när Forum Jämställdhet arrangerades i Karlstad den 7–8 februari 2024. Wanna Eneblom, Lena Nilsson och Katja Nilsson informerade om förbundets samtliga teman på internationella kvinnodagen sedan 2018 och jämställdhetsarbetet. Fanny Högrell, organisationsenheten, och Simon Elfström Schönbeck, utredningsenheten, gav en försmak av årets tema – pensionsfrågan.

Biofilm Upproret

Året är 1907. Grubbyn Sulis i Nordland är Nordens svar på Vilda Västern och koppargruvorna i fjällen är bland de största och de mest skoningslösa att arbeta i.

Artonårige Konrad är i desperat behov av jobb och får anställning i den livsfarliga gruvan Hanken. Det är brutala villkor för arbetarna och förhållandena blir inte bättre när den cyniske Olof Wenström blir chef för gruvbolaget. Uppror blossar upp och den socialistiska aktivisten Helen Ugland manar till kamp. Kapitalisten Wenström har dock andra planer. Mitt i konflikten står den unge Konrad.

FELSKRUVAT

Gör om.

Gör pensionssystemet jämställt.

Något är felskruvat i pensionssystemet

Efter ett långt arbetsliv borde pensionen vara en tid man ser fram emot med enbart glädje. Men för många är det förknippat med oro och många frågor. Som om man överhuvudtaget orkar jobba ända fram till pension, eller om man kommer kunna leva drägligt på sin pension.

Något är felskruvat i pensionssystemet.

I IF Metalls enkätundersökning, gjord av Novus, visar det sig att 55 procent av industrikvinnorna oroar sig för om de kommer att orka ända fram till pensionen. Det kan jämföras med var tionde man. Skillnaden har flera förklaringar, men den sämre arbetsmiljön och det obetalda arbetet utanför jobbet är de största skälen.

Rent allmänt vet vi också att många kvinnor tjänar mindre än män. Därför blir också pensionen lägre. Kvinnor har generellt cirka

30 procent lägre pension än vad männen har.

Vad många kanske inte vet är att det var så sent som 1960 som LO och SAF kom överens om att rekommendera sina förbund att ta bort kvinnolöner ur avtalen, som givetvis var lägre än männens. Pensionerade kvinnor i dag lider alltså fortfarande av den direkta lönediskriminering som våra avtal bidrog till.

Är det rättvist? Är det rimligt?

Det blir uppenbart redan från start – något är felskruvat i pensionssystemet. Förbundets pensionsutredning som startade hösten 2023 (läs mer i Info 7-2023) är i full färd med att plocka fram alla faktorer som påverkar pensionen. Målet är att ta fram förslag på hur vi kan skapa ett system som funkar för alla när vi går i pension. Att skruva det rätt.

TEXT: annette.lack@ifmetall.se

Foto: Stefan Järrevång

– Dagens pensionssystem är otroligt svårt att förstå. Informationen finns inte samlad och man måste ha koll på sådant som fonder och avgifter. Själv kommer jag att hamna på fattigpensionärens planhalva trots att jag började jobba som sextonåring. Samma sak med min mamma, som strävat hela sitt liv men ändå inte har över till en chokladkaka nu när hon hamnat på servicehem. Jag förstår att många, särskilt kvinnor, känner hopplöshet. Det måste vi ändra på, menar Susanne Alekova på Tollo Linear och en av deltagarna i pensionsutredningen.

Läs mer på ifmetall.se/8mars.

Tips

Folder, artikelnummer AA-803.

Tygkasse, artikelnummer IF446.

Tablettask mint, artikelnummer IF421.

Tablettask lakrits, artikelnummer IF338.

Roll up, artikelnummer IF447.

Tips

I webbshopen finns profilprodukter och material som du kan beställa hem eller ladda ned digitalt på temat. Passar bra till den 8 mars, men givetvis även till andra tillfällen när du vill uppmärksamma pensionsfrågan.

Tomas hittar missade ersättningar på löpande band

Tomas Holgersson, förtroendevald försäkringsinformatör och ansvarig för försäkringskommittén i IF Metall Värmland.

Tips

I broschyren *Försäkrad i IF Metall* finns mer att läsa. Den finns att beställa i webbshopen, artikelnummer OF-102.

Tomas Holgersson, försäkringsinformatör i Karlstad, hittar ofta missade ersättningar när han besöker arbetsplatserna i regionen.

– Föräldrapenningtillägget och de extra pensionsavsättningarna är bland de vanligaste.

Till vardags jobbar Tomas Holgersson på den kemiska industrin Calamo i Molkom.

Där är han förtroendevald försäkringsinformatör och även ansvarig för försäkringskommittén i IF Metall Värmland. På regelbunden basis besöker han framför allt avdelningens mindre arbetsplatser utan klubb, för att gå igenom alla försäkringar med de anställda.

– Jag går igenom avtalsförsäkringarna och medlemsförsäkringarna. Ibland är Folksam med, ibland gör jag det själv.

Vanligast på småföretag

Vid nästan varje besök hittar han missade försäkringar och ersättningar. Det kollektivavtalade föräldrapenningtillägget, som man måste ansöka om själv, är en sådan. En annan är de extra pensionsavsättning-

arna, som deltidspensionen (DP) och livsarbetspremie (LP).

– Särskilt småföretag, som ofta lejer ut betalningen av löner och andra ersättningar till andra företag, missar ibland detta. Men det är ganska lätt att rätta till, när vi väl upptäcker det, säger Tomas Holgersson.

100 procent medlemsnytta

Det är en medlemsnytta utan dess like, men alla får vara med på försäkringsinformationen – oavsett om de är medlemmar eller inte.

– De som inte är medlemmar än kanske blir det när de hör allt bra som ingår i medlemskapet, resonerar Tomas Holgersson.

TEXT: anneli.lundberg@ifmetall.se

FOTO: Privat

David fick extra föräldrapenning i efterhand

När David Varberg, 27 år, var tillbaka på jobbet på Sunnex Equipment i Karlstad efter föräldraledigheten dök turligt nog Tomas Holgersson upp på arbetsplatsen för att hålla försäkringsinformation.

– Han hittade ersättning jag hade rätt till, men som jag hade missat helt, säger David Varberg. När David berättade om föräld-

raledigheten undrade Tomas om han ansökt om det extra föräldrapenningtillägget som ingår i kollektivavtalet.

– Det hade jag inte, för jag hade aldrig hört talas om det. Men Tomas hjälpte mig att ansöka om ersättningen retroaktivt och för några veckor sedan fick jag utbetalningen på drygt 3 500 kronor från Afa Försäkring.

Sonen Olle, 1,5 år, har börjat på förskolan nu, men pappaledigheten var en härlig tid, minns David Varberg:

– Vi var mycket ute i naturen tillsammans, plockade svamp, promenerade och fiskade ihop.

På Marcus jobb var inte livsarbetstidspremien inbetalad

Åtta av tio medlemmar var på plats på Valbruna Nordic i Karlstad när det var dags för försäkringsinformation.

– Ingen av oss hade någon direkt koll, så när Tomas sade att det saknades avsättningar på våra pensionskonton förstod vi ingenting, säger Marcus Frödén.

På ett litet företag, utan klubb, och med ett ganska färskt skyddsombud – Marcus Frödén själv – är det inte så lätt att ha koll på allt. Därför var det ingen av dem som hade reagerat över att det saknades avsättningar till deras livsar-

betstidspremie (LP). Det var dessutom mycket pengar det handlade om, skulle det visa sig.

– Tomas sade att han skulle reda ut det där med vår arbetsgivare. Det kändes jättebra, vi blev alla väldigt nöjda, berättar Marcus Frödén.

Arbetsgivaren har i efterhand betalat in sammanlagt cirka 700 000 kronor till Marcus och hans arbetskamraters pensionskonton.

Marcus Frödén (till vänster) är en av dem som fått hjälp av den förtroendevalda försäkringsinformatören Tomas Holgersson (till höger).

”

Ingen av oss hade någon direkt koll, så när Tomas sade att det saknades avsättningar på våra pensionskonton förstod vi ingenting.

– Jag brukar säga att vi egentligen har tre uppgifter: organisera medlemmar, teckna kollektivavtal och förhandla. Det är grundpelarna som vi hela tiden måste jobba med, säger Peter Lydell (till höger), ombudsman på IF Metall Uppland. Här tillsammans med Peter Gustafsson (till vänster), förtroendevald på Chromogenics.

Foto: Daniel Roos

– Genom kollektivavtal säkerställer vi vårt fackliga medbestämmande på arbetsplatserna. Det är en överlevnadsfråga! säger Paula Thunberg Bertolone, IF Metalls organisationsenhet, som stöttar avdelningarna i sitt arbete med avtalsteckning.

Med kollektivavtal vet vi vad som gäller

IF Metall tecknar över 200 kollektivavtal om året. Men så länge det finns arbetsplatser där vi har medlemmar, men inte kollektivavtal, är vi långt ifrån nöjda. Kollektivavtalen är vårt verktyg för att värna och utveckla anställdas arbetsvillkor och löner. Så står det i våra handlingslinjer.

Peter Lydell har tillsammans med fyra andra ombudsmän på avdelningen IF Metall Uppland ständigt avtalsteckningen i fokus. Och trots pågående strejk med Tesla fortlöper arbetet.

– Avtalsteckning är faktiskt en av våra svåraste arbetsuppgifter. Mycket handlar om att det inte ligger på en person, utan alla ombudsmän på avdelningen måste jobba med frågorna för att driva det här.

Strategin är att ha tre avtalsteckningar på rull samtidigt. Alla måste inte vara inne i en aktiv förhandlingsperiod, utan det gäller att prioritera tre arbetsplatser att fokusera på.

– Om du tar på dig för mycket blir ingenting gjort av någonting, då blir det bara spretigt, säger Peter Lydell.

Äntligen löneökningar

Chromogenics kollektivavtal trädde i kraft i januari 2022. Företaget som ligger utanför Uppsala tillverkar högprensterande fasadglas som samverkar med klimatet och är marknadsledande inom området. Peter Gustafsson är förtroendevald på företaget. Han var med på resan mot att skaffa kollektivavtal och är nöjd med resultatet. Peter Lydell har stöttat under resans gång.

– Största skillnaden är att vi

helt plötsligt fick löneökningar. Det hade vi inte fått på flera år, max någon femhundra. Men också arbetstidsförkortningar. Det blev mer uppstyrt och strukturerat. Nu vet man vad som gäller. Och om företaget gör något fel så kan man påtala det för dem och då har man en hel del bakom sig, säger Peter Gustafsson och fortsätter:

– När vi började med treskift var det viss osäkerhet kring hur mycket arbetstidsförkortning vi skulle ha. Det slutade med att vi konstaterade att företaget var skyldigt oss flera timmar i arbetstidsförkortning. Eftersom vi har kollektivavtal kunde vi driva det.

TEXT: victoria.enback@ifmetall.se

FOTO: Stefan Jerrevång

Peter Lydells tips:

Tips

- Första steget är att organisera på företaget. Hög organisationsgrad är ett måste för att lyckas med förhandlingarna och påverka arbetsgivaren.
- Håll en öppen och tydlig dialog med medlemmarna om fördelarna med kollektivavtal. Förklara hur avtalet kan förbättra arbetsvillkoren och vad konsekvenserna blir om det uteblir. Medlemmarna måste vara med på tåget!
- Förklara för medlemmarna vad som är rimliga förväntningar på förhandlingen och vad vi kommer stå inför. Vad är ett troligt scenario över vilka avtalsdelar som kommer ställas mot varandra? Om de tror att vi ska få allt vi begär så blir det bara besvikelse.

Redan innan Peter Lydell började som ombudsman för 15 år sedan hade han koll på hur viktigt det är med den svenska modellen. Och när starten som ombudsman inleddes med en tvist med Unos Brodyrproduktion fördjupades kunskaperna.

Peter Gustafsson, förtroendevald, började på Chromogenics 2017 som bemanningspersonal via Randstad. Sedan 2018 är han anställd av företaget.

– Jag får flest frågor om schemaläggning av medlemmarna. Kollektivavtalet gör det tydligare vad som gäller.

ETT RÄTTVIST EUROPA
FÖR EN HÅLLBAR FRAMTID

VAL24

Johan Danielsson, LO-förbundens gemensamma kandidat till Europaparlamentet.

Tomas With, vice ordförande IF Metall på plats under valupptakten.

IF Metalls krav i Europaparlamentsvalet

- Hållbara jobb i en grön industri.
- För ett EU som lyssnar på oss.
- Ingen ska dö av jobbet.

Läs mer om våra krav och om Europaparlamentsvalet på IF Metalls valsida ifmetall.se/val.

I webbshopen finns broschyrer och information som är bra att använda när du pratar Europaparlamentsval med dina medlemmar.

Nu startar valrörelsen – För ett rättvist Europa för en hållbar framtid

Den 9 juni är det dags att gå till valurnorna för att välja våra representanter i Europaparlamentet. I början av februari drog därför IF Metall i gång vår valrörelse med en valupptakt med runt 80 representanter från avdelningarna runt om i landet. Vårt budskap är tydligt – vi vill se ett rättvist Europa för en hållbar framtid!

En stor utmaning är att öka intresset för EU och förklara för alla medlemmar varför valet är viktigt för dem och för industrin. I det senaste Europaparlamentsvalet röstade endast 38 procent av LO-medlemmarna, detta trots att EU påverkar vår vardag både på jobbet och på fritiden.

EU är viktigt för jobben och exporten

Bland annat är vårt EU-medlemskap avgörande för exporten av det som produceras inom den svenska industrin. Genom att vara med i EU kan vi sälja de saker vi tillverkar i våra fabriker till 450 miljoner människor runt om i Europa. Det är viktigt för jobben inom industrin.

Samtidigt är det viktigt för oss i IF Metall att detta sker på ett sätt som främjar sund konkurrens och skyddar fackliga rättigheter för alla arbetare i Europa. Därför är ett av våra krav i valet att vi vill ha ett EU som lyssnar på oss, vilket vi också kommer att lyfta särskilt under Exportens dag den 10 april.

Förtidsrösta redan från den 22 maj

Årets valdag ligger helgen efter nationaldagen, som infaller torsdagen den 6 juni. Detta innebär att många säkert kommer att passa på att ta långledigt den helgen. Vi kommer därför att uppmana så många som möjligt att gå och förtidsrösta, vilket man kan göra redan från den 22 maj.

I en tid då både högervinden och den populistiska vinden blåser med ökad styrka är ett EU styrt av socialdemokratiska partier som samarbetar med oss i europeisk fackföreningsrörelse särskilt viktigt att ta strid för.

LO-förbunden har en gemensam kandidat, Johan Danielsson, som står på plats nummer 2 på Socialdemokraternas lista till Europaparlamentet. Vi har också två IF Metallare på samma valsedel: Kristofer Bergman på plats 14 och Elin Sylvén på plats 35.

Så ta chansen att kryssa någon som vet och har koll på vardagen och villkoren för arbetare i Sverige.

TEXT: daniel.carlstedt@ifmetall.se

FOTO: Stefan Jerrevång

Sex röster om Europaparlamentsvalet

Vilken tycker du är den viktigaste frågan i Europaparlamentsvalet?

Kristofer Bergman, ombudsman IF Metall Göteborg och kandidat till Europaparlamentet

– Energiförsörjningen är en väldigt viktig fråga för att klara utbyggnaden av industrin. Vi behöver så många terawattimmar som möjligt för att klara omställningen till en grön industri. Om vi inte löser denna fråga hotas jobben.

Carola Andersson, avdelningsordförande IF Metall Mitt i Norrland

– Arbetsmiljöfrågorna är livsviktiga för att ingen ska bli sjuk, skada sig eller dö av eller på jobbet. Vi måste nå även de som kommer från andra länder och som kanske inte har med sig samma tradition med skyddsombud och systematiskt arbetsmiljöarbete. Dessutom måste det bli mer kännbart för arbetsgivare om de fuskar med arbetsmiljön.

Argjent Avollaj, ombudsman IF Metall Bohuslän-Dal

– Att ingen ska dö på jobbet! Det är alldeles för många som åker till jobbet och aldrig kommer hem igen. Vi måste se till att denna fråga hamnar högt på dagordningen i EU och att det blir tvingande för alla arbetsgivare att ta arbetsmiljöfrågorna på allvar.

Linda Roos Nykvist, styrelseledamot IF Metall Västbo-Östbo

– Vi måste få våra medlemmar att förstå vikten av att gå och rösta i Europaparlamentsvalet. 80 procent av de politiska beslut som fattas i EU påverkar dagligen våra liv, våra jobb och vår framtid.

Jennifer Kennhed, ledamot centrala ungdomskommittén

– Helt klart den gröna omställningen och att våra jobb bidrar till förbättrad hållbarhet. Det är avgörande för att vi ska ha en planet att bo på i framtiden.

Daniel Blixt, styrelseledamot IF Metall Östra Värmland

– Först och främst de sociala frågorna. Hela Europa måste ta ett ansvar för att vi inte ska konkurrera med varandra genom sämre arbetsvillkor och löner.

Så blev jämställdhet en prioriterad facklig fråga

”
Vi vill få in fler kvinnor inom industrin och då måste man ju anpassa och förändra saker och ting.

På LKAB i Malmfälten har de fackliga jämställdhetsinitiativen duggat tätt under de senaste åren. För Maria Berge Johansson mynnade det ut i en facklig heltidstjänst som jämställdhetsansvarig. Här berättar hon om hur jämställdhet lyckats bli en prioriterad facklig fråga på hennes arbetsplats.

Inom de branscher IF Metall organiserar är könsfördelningen ungefär 80 procent män och 20 procent kvinnor. Utgångspunkten för hur arbetet utformats inom industrin har därför ofta mannen som norm. Men få branscher har varit föremål för en diskussion om kulturförändring lika mycket som gruvindustrin. Och med bland an-

nat Maria Berge Johanssons jämställdhetsarbete fortsätter denna förändring.

– Vi vill få in fler kvinnor inom industrin och då måste man ju anpassa och förändra saker och ting. Jag tror också det är därifrån det stora engagemanget skapats här på LKAB. Man behöver inte vara en stor och stark kille för att

Maria Berge Johansson

Varför blev du fackligt aktiv?

– För möjligheten att delta i förändringar som sker på arbetsplatsen!

Hur länge har du varit fackligt aktiv?

– I snart elva år.

Vad har du för fackliga uppdrag?

– Ordförande i Malmtrafikgruppen (undergrupp till Gruvtolvan), där jag även verkat som huvudskyddsombud.

Vad är ditt yrke?

– Ordinarie jobb är terminalarbetare på LKAB Malmtrafik. Tjänstledig sedan 2,5 år för att arbeta heltid som facklig jämställdhetsansvarig. Återgår till mitt ordinarie jobb på järnvägen om några månader.

Maria tipsar: Att arbeta med jämställdhet på din arbetsplats

- Lyssna och lär – erfarenhet och kunskap finns ute hos arbetskamraterna.
- Prata om det (även vid fikabordet) – här växer engagemanget, och frågan kommer upp på tapeten och gör folk uppmärksamma.
- Skriv motioner till din fackklubb (om du har en).
- Försök göra frågan personlig för människor – alla har någon i sin närhet som drabbas av ojämställdhet.

Vi försöker rekrytera medlemmar hela tiden, som vill sitta i styrelsen. Men sedan är det ju ett val ute på arbetsplatsen också – medlemmarna väljer styrelsen.

2018 samlades kvinnliga gruv- arbetares upplevelser av sitt arbete under hashtagen #händerimörkret. Stora förändringar har skett, men arbetet behöver fortsätta.

– Dels handlar det om att förändra rekryteringsprocessen – hur får vi fler kvinnor att vilja söka sig till gruvan? Och fortsatta anpassningar behöver ske, man måste kunna förena familjeliv med arbete. Man ska kunna vara gravid och amma, och ändå ha ett jobb på LKAB. Vi har kommit väldigt långt, men kan komma ännu längre, säger Maria Berge Johansson.

På LKAB finns en gedigen facklig organisation som kan föra arbetarnas frågor med tyngd, men hur ska man ska tänka för att få med sig arbetsgivaren på tåget?

– Man får bearbeta över tid och prata om att det här är viktigt – även arbetsgivaren tjänar på en mer jämställd arbetsplats. Och har man klubben och medlemmarna i ryggen blir det enklare att ställa krav.

TEXT: patrik.englund@ifmetall.se

FOTO: Fredric Alm

jobba i gruvan, utan det funkar lika bra att vara tjej. Man måste anpassa arbetet efter människan i stället för att anpassa människan efter arbetet.

En ambition är att jämställdhetstänkandet ska följa med in i de flesta fackliga processerna. Det är även vad mycket av Maria Berge Johanssons nuvarande tjänst består av:

– Jag jobbar med alltifrån kläder som är anpassade till kvinnor inom vår verksamhet till en mer jämställd lönesättning.

Gruvtolvan – en helt jämställd klubbstyrelse

Den lokala klubben på LKAB Kiruna, Gruv 12:an (Gruvtolvan), kan skylta med något som få andra fackklubbar inom industrin kan – nämligen en helt jämställd klubbstyrelse.

– Vi försöker rekrytera medlemmar hela tiden, som vill sitta i styrelsen. Men sedan är det ju ett val ute på arbetsplatsen också – medlemmarna väljer styrelsen. Så vi har lyckats skapa en kultur av aktiva medlemmar, och det är ju dessa medlemmar som blir nominerade till styrelsen. Av de kvinnor som jobbar här är många fackligt aktiva. Det visar sig i styrelsens könsfördelning.

Arbetet måste fortsätta

Inom gruvindustrin i Malmfälten har man alltså lyckats skapa ett fackligt engagemang bland många av de kvinnor som är anställda. Men den resan har inte varit smärtfri och är inte på långa vägar färdig. Fram till 1978 var det till exempel förbjudet för kvinnor att arbeta i gruva. I spåren av #metoo 2017–

BLICK FÅNGET

Etableringsjobb ny anställningsform

Foto: Stefan Jerrevång

Veli-Pekka Säikkälä och Marie Nilsson.

Efter en lång politisk process finns nu till slut möjligheten för fack och arbetsgivare att teckna avtal om etableringsjobb. Det är en ny anställningsform som ska underlätta för långtidsarbetslösa och nyanlända att etablera sig på arbetsmarknaden.

– Huvudsyftet är att komma ut på arbetsmarknaden och att det ska leda till en tillsvidareanställning på heltid, säger IF Metalls avtalssekreterare Veli-Pekka Säikkälä.

Under den inledande anställningsperioden delar arbetsgivare och staten på lönekostnaden. Då finns också möjlighet att studera, för att lära sig både språk och arbete. Detta är en modell som parterna har förhandlat fram.

I januari sade IF Metalls avtalsråd och förbundsstyrelse ja till att teckna centrala avtal om etableringsjobb. Det som sedan krävs är lokala avtal på arbetsplatserna.

– IF Metall har varit drivande i att förhandla fram etableringsjobben, så det känns bra att vi äntligen har nått fram hit, säger förbundsordförande Marie Nilsson.

Sifferstickan 2024

Basbelopp	
Prisbasbelopp	57 300 kr
Förhöjt prisbasbelopp	58 500 kr
Inkomstbasbelopp	76 200 kr

Sifferstickan med artikelnummer VF-103-24 finns att beställa i webbshopen.

Nästa nummer av tidningen Info

Nästa nummer av tidningen Info, nummer 2, kommer ut på arbetsplatserna den **16 april 2024**.

Har du tips eller idéer på innehåll? Välkommen att höra av dig till oss på info@ifmetall.se.

Utgivningsplan 2024

Nummer	Manusstopp	Hos läsarna
2	20 mars	16 april
3	6 maj	28 maj
4	12 juni	2 juli
5	28 augusti	17 september
6	25 september	15 oktober
7	30 oktober	19 november
8	27 november	17 december

Exportens dag – en del av valrörelsen 2024

Sedan 2021 har IF Metall firat *Exportens dag*. Vi gör det för att uppmärksamma hur viktiga inkomsterna från vår exportindustri är för att finansiera vår välfärd.

För att exportindustrin ska fungera bra krävs samarbete och där är EU-samarbetet vi har det allra viktigaste. Det har stor

betydelse för exporten vilka politiker som representerar oss i EU. Därför blir *Exportens dag* i år ett inslag i arbetet inför valet till Europaparlamentet den 9 juni.

Så förbered firandet på er arbetsplats redan nu. Ett kommunikationspaket kommer levereras i god tid före den 10 april, då det är dags att fira. Håll utkik i informationsmeddelanden och på ifmetall.se/exportensdag.

Medlemsförmåner via LO Mervärde

Som medlem i ett LO-förbund får du mängder med rabatter och erbjudanden på allt från resor, glasögon, underhållning och elavtal till förmånliga medlemslån. Här tipsar vi om några nya och gamla erbjudanden! Dessa och många fler erbjudanden hittar du på LOmervärde.se.

Minst 5 procents rabatt på solceller från Svea Solar

Som medlem i ett LO-förbund får du minst 5 procents rabatt på Svea Solars utbud och tjänster. Det gäller exempelvis köp av solpaneler inklusive installationskostnad, köp av laddbox och solcells batteri. Rabatten kan även kombineras med Svea Solars publika kampanjer och dras då av på summan efter den publika rabatten.

Medlemsrabatt på hållbara elavtal hos Vattenfall

Hos Vattenfall får du framtagna rabatter på upp till 36 månader. Det finns olika elavtal att välja mellan, så att du kan hitta något som passar dig: från timpris till fast elpris i upp till tre år. Erbjudandet gäller för hushåll där någon är medlem i ett LO-förbund.

LO Mervärde Outlet. Vardagslyx för hem och hus.

Fynd exklusiva och funktionella produkter till ditt hem, eller hitta de perfekta presenterna till nära och kära. Designade kvalitetsprodukter till riktigt förmånliga priser. Men passa på, för produkterna varierar och finns ofta i begränsad upplaga.

Ny podd om grön omställning

IF Metall är projektpart i Kompetenslyft Grön Industri. Ett projekt som ska arbeta med insatser som

stärker stål- och metallindustrins små och medelstora underleverantörers förmåga och förutsättningar att klara sin kompetensförsörjning – på kort och på lång sikt. Nu kan du följa arbetet i denna nya poddserie. Du hittar den på Spotify.

Kort om IF Metall

Kort om IF Metall finns i webbshoppen, artikelnummer OF-124-24.

Knep & knäp SUDOKU

5	3				9		
9		1	3				4
					8	5	
1	6			2	5		8
		2		7			
				9			
		6		3		5	
4			8			6	7
		8					1

Semla Slask Skidor på tv Kollektivavtal

**Kollektivavtal.
Typiskt svenskt.**

INFO

I tidningen Info hittar du som förtroendevald tips och goda idéer från IF Metalls arbetsplatser runt om i landet. Tidningen ges ut med 8 nummer per år.

Ansvarig utgivare Joanna Abrahamsson

Redaktion Daniel Carlstedt, Victoria Enbäck, Patrik Englund, Daniel Hermansson, Mikael Hägg, Annette Lack, Anneli Lundberg, Åsa Petersen, Annika Tripke-Lund, Lisa Wernstedt

Telefon 08-786 80 00 (växel)

E-post info@ifmetall.se

Grafisk form Graphera/Johanna Bjuhr Escalante

Tryck Sib-Tryck Holding AB

Följ IF Metall i sociala medier

